

Andres Siri
Phasmas

19
Exposicions
Viatgeres

Andres Siri
Phasmas

Diputació de Girona

Andres Siri

Phasmas

En el momento de su aparición son de una maravillosa presencia, pero para cuando se las quiere mirar han desaparecido.

W. G. SEBALD, *El paseante solitario*

Phasma, paraula grega que designa una forma, una aparició, una visió, un fantasma i, per tant, un presagi, ens anticipa el caràcter de les imatges que apareixeran a l'exposició.

En les dues sèries, esgrafiat i cianotípies, les imatges guarden un secret, en el sentit d'amagar alguna cosa a la vista. Intentar revelar-les ens confronta amb la seva pròpia naturalesa. De què estan fetes?

Els dibuixos suggereixen i insinuen formes inestables, flotants, tremoloses. Creen un espai de suspens, on el temps es demora. Es retarda l'acció, allò que està per venir. Intuïm que algú té el que s'ha perdut, allò que falta, que s'ha amagat. Perquè només apareix el que abans ha estat capaç d'ocultar-se. Davant d'aquesta absència, el sentit vacilla i, en aquesta vacil·lació, emergeix el fantàstic.

Les imatges *phasmas* són borroses, no estan totalment definides, perquè provenen de les ombres. Per aquest motiu es creen retenint l'instant revelat, allò que resta encara ocult. Perquè algú té el que falta, el que s'ha esborrat. I només apareix el que abans ha estat capaç d'ocultar-se. Georges Didi-Huberman explica que, quan això ocorre, la imatge suscita un camp d'expectativa, l'experiència d'esperar l'inesperat, de veure sorgir una forma

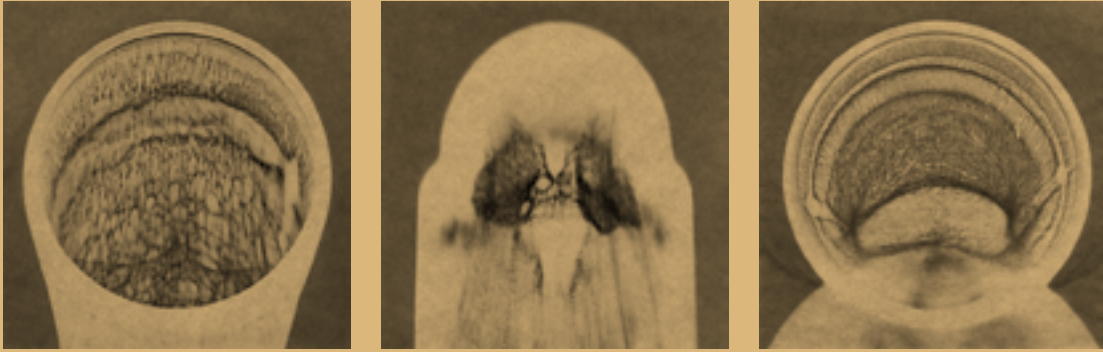
que, com que és inestable, sorprendrà, inquietarà, de mirar fins a esperar-ne la revelació.

De l'observació de les peces realitzades amb la tècnica de l'esgrafiat no en treiem ni un enigma ni un misteri per resoldre. Ricardo Piglia defineix aquestes imatges com un secret, en el sentit etimològic de la paraula *scernere*, que significa 'posar a part, amagar'.

Byung-Chul Han ens diu que el món mític està ple de significat. Els déus són portadors eterns de significats. Fan que el món tingui significació i sentit. Narren la relació entre les coses i els esdeveniments. La narració crea el món del no-res. Si està ple de déus, està ple de sentit, de narració. Llavors el món es pot llegir com una imatge.

La tècnica de l'esgrafiat també es podria entendre com el revers de la tècnica del *frottage*. Totes dues treballen sobre el pla de la superfície, una des de l'exterior i l'altra des de l'interior. Però ambdues revelen una cosa oculta o ensenyen una nova manera de mirar el que s'ha representat.

Mercedes Halfon, a *El trabajo de los ojos*, fa referència al fet de mirar a partir de la història de Joseph-Antoine Ferdinand Plateau, recordat per la definició de la persistència retinal. En 1843 Plateau va mantenir fixa la vista en

el sol sense protegir-se els ulls. Aquesta imprudència va desencadenar-li la ceguesa. És la història, ens explica Halfon, d'algú tan entregat a desentranyar els misteris de la visió que queda enlluernat pel coneixement i la llum. Va trobar una llei mirant fixament el sol. No se m'acudeix una actitud més persistent. L'obsessió o la persistència és això: dibuixar alguna cosa en el costat intern dels ulls.

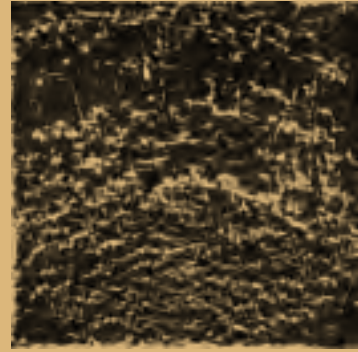
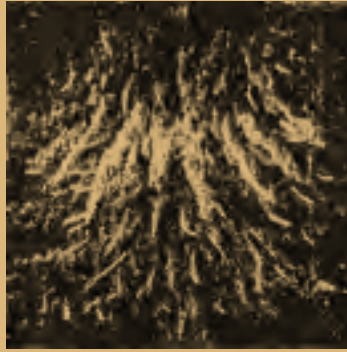
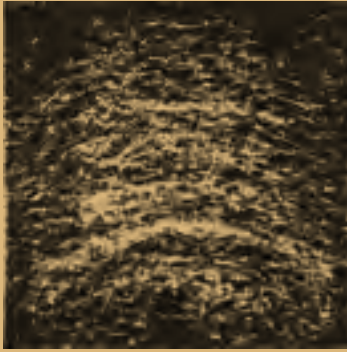
En les cianotípies, els fantasmes apareixen rere les siluetes, els contorns, les ombres projectades. Però no són massisses davant la llum. Són tot allò que traspasa un cos i es torna imatge velada i que, quan s'amplifica, fa que destaquin els detalls. Una successió temporal d'allunyament i d'acostament de l'objecte, un exercici continu sobre el que és observat.

En els esgrafiats, les imatges fantasma apareixen gratant, fregant, erosionant i eliminant part de la superfície del paper. Aflora una imatge que deambula entre el figuratiu i l'abstracte. Per moments es fa més concreta i més ferma. I altres vegades gairebé desapareix sense deixar rastre. Manté una dissemblança,

una espècie d'inquietud de la mirada entre el que es vol distingir i el que és indiscernible.

En el *frottage* del mur amb porta cega, hi ha una superposició de tècniques. La pintura del fons dels panells, la transferència per gravat, la imatge aconseguida a partir del *frottage* sobre la imatge transferida i el color de la porta pintada erosionant part de la imatge final. En aquest cas, veiem com la imatge resultant és la transferència d'informació tàctil a la superfície. Veiem allò que toquem. Se'ns transfereix una part de la informació obtinguda pel tacte, que l'ull no pot obtenir. És com donar a la vista el caràcter del tacte.

Si tanquem els ulls i ens abandonem a les ombres, i deixem que el silenci ens embolcalli a mitja nit, afloraran imatges que ens semblaran familiars, que ja eren allí, esperant ser recuperades de l'oblit. Borges, a *El hacedor*, escriu: «Entonces descendió a su memoria, que le pareció interminable, y logró sacar de aquel vértigo el recuerdo perdido que relució como una moneda bajo la lluvia, acaso porque nunca lo había mirado, salvo, quizá, en un sueño».

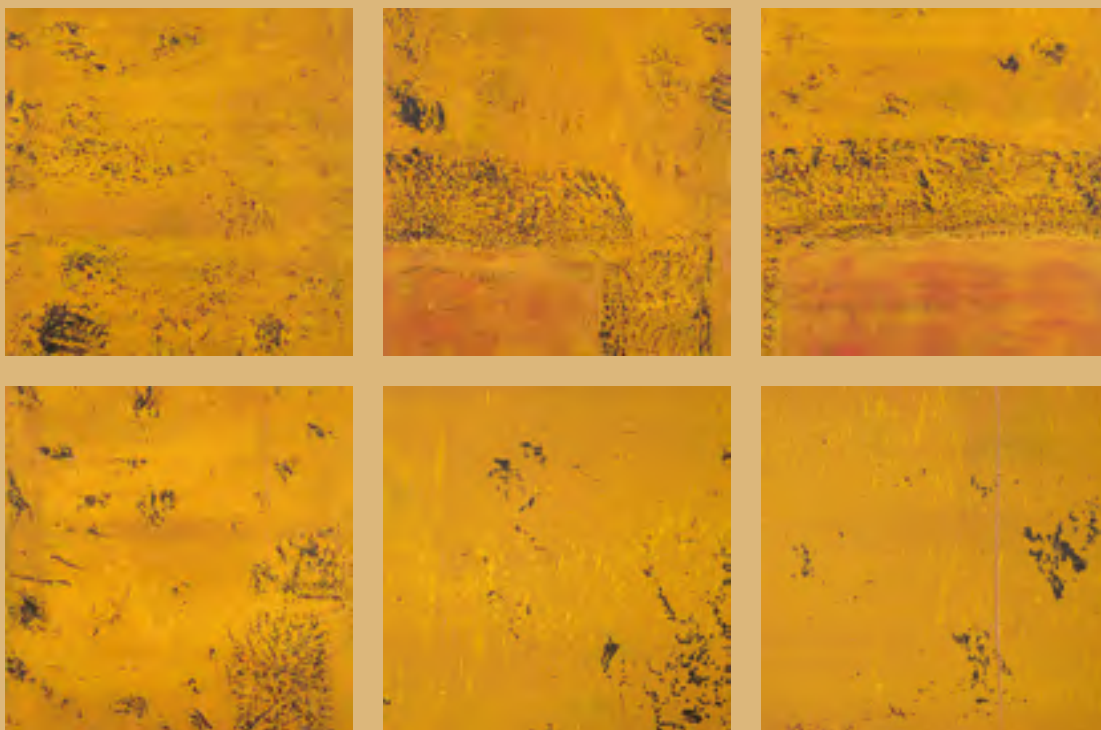
Phasmas d'Andres Siri

El món el fa la mirada. Les imatges neixen quan les reconeixem, quan som capaços d'identificar-les i assimilar-les. Totes les coses del món existeixen perquè les mirem. I, de la mateixa manera, estem envoltats d'infinites coses que no som capaços de percebre. Mal que ens pesi, vivim en un món d'ombres. És cert: creiem en la certesa de la llum, en la presència rotunda dels objectes, en el perfil exacte de les coses. Vivim en un miratge que ens fa sentir coneixedors del món i dels seus límits. Habitualment transitem pels dies sense aturar-nos —atrafegats— a comprendre i estimar les infinituds que ens envolten. Tanmateix, davant la mirada pausada i atenta, el món se'ns revela amb noves fesomies.

Andres Siri n'és plenament conscient i així ens ho planteja el mateix títol de l'exposició, derivat de la paraula grega *phasma*, és a dir, 'aparició'. És d'aquesta manera que, espontàniament, les imatges emergeixen de la foscor, com una revelació espontània que no ve d'enlloc i mai no podem acabar de conèixer. Les obres d'Andres Siri ens situen just al límit de la significació, en el punt límit entre el visible i

l'invisible. Les imatges, volgudament imprecises, ens endinsen en «el núvol del no saber», en la indefinició absoluta, que és l'origen de totes les definicions. Les seves *phasmas* no representen, evocuen, suggereixen i estimulen la interpretació. Siri ens convida a interpretar les possibilitats del llenguatge plàstic. Com un presagi, les formes canviant que emergeixen del negre són l'inici de noves imatges que alhora encara donen pas a altres imatges. Són constants i fugisseres, transparents i opaques, estàtiques i dinàmiques, són imatges en constant contradicció, a mercè de l'ull que les mira. La sèrie *Phasmas* mostra i oculta a parts iguals. Les imatges, deliberadament confuses, són el resultat d'un procés de revelació. Cal velar una vegada i una altra per revelar noves realitats, ocultar per deixar veure, callar per poder dir.

Els artistes són com antenes, canalitzen a través de la seva obra sensibilitats sovint in advertides per a la immensa majoria. Enmig de la confusió del món, concreten en imatges —tàctils, palpables, llegibles— vingudes qui sap d'on. Les estiren una a una, des del que

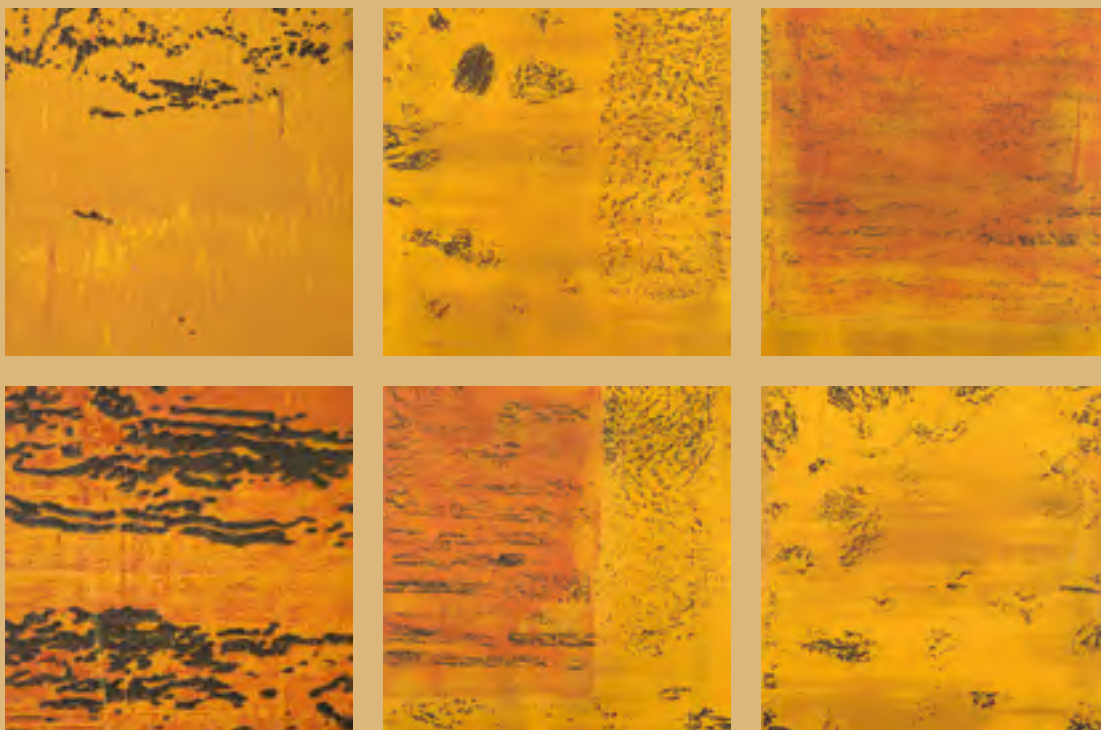
sembla el no-res, per donar-les a conèixer. Siri ens planteja tot d'imatges incompletes que ens veiem obligats a completar. Ens convida a reinterpretar, a recrear (tornar a crear), per donar pas a noves obres i a nous sentits.

Aquest és el fil que uneix el conjunt d'obres que formen part d'aquesta exposició. La creació de formes o, més ben dit, la visibilització de formes que ja existeixen i que tan sols cal fer aflorar. Siri traspasa la rugositat dels murs al paper, atrapa els jocs de la llum i l'aparició de les ombres. El seu treball artístic no crea formes ni genera imatges, les provoca, les capta i ens ensenya a mirar-les. Les dues sèries i la peça que formen part d'aquesta exposició —*Phasmas*, les cianotípies i *Mur groc amb porta vermella*— en són un bon exemple.

El procés creatiu de totes tres s'inicia amb una primera fase contemplativa que acaba desembocant en una segona fase d'acció.

Els esgrafiats, extrets directament dels murs, demanen un procés previ d'observació atenta per seleccionar les superfícies més adequades, que anirà immediatament succeït per l'acció de traspassar-les al paper. De la mateixa manera, les cianotípies s'inicien amb un procés de projecció d'imatges generades per la llum. L'artista observa les transparències i les opacitats generades per la claror i l'ombra fins a decidir captar-les mitjançant la reacció dels productes químics sensibles a la llum. I encara és més evident en la instal·lació *Mur groc amb porta vermella*. Després de deambular pels carrers del Barri Vell de Girona, Siri palpa amb les mans la superfície d'una porta cega, prèviament seleccionada. La identifica en l'entramat de carreus, rocs i maons, compon l'obra amb la mirada per, finalment, fer-la néixer, amb la veu dels dits, damunt d'un blanc de cel·lulosa. La veu dels ulls es transferenceix al tacte. És el cos el que dona forma a

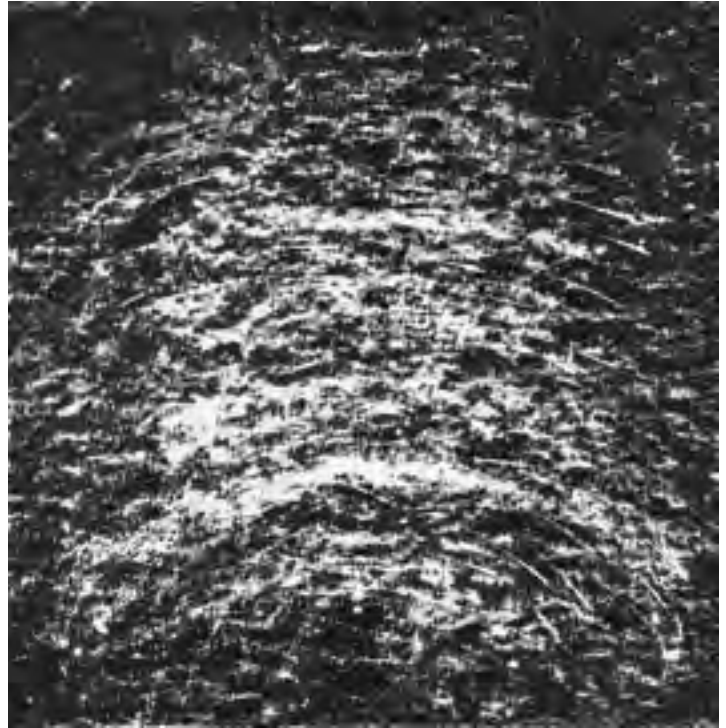
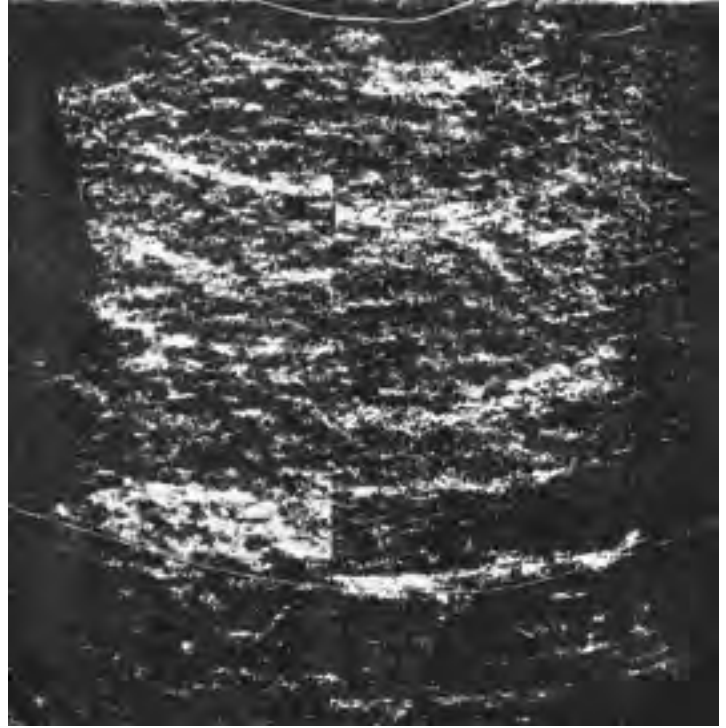
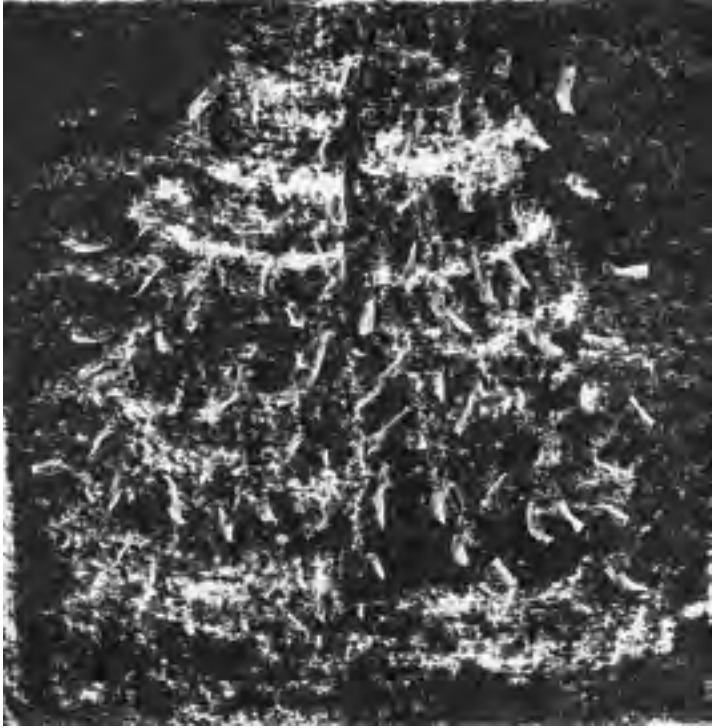
l'intangibile, la pressió dels dits o del carbó damunt el paper dona vida a la pedra inerta. L'absurditat d'una porta cega, que no du enlloc, que no és ni inici ni fi, obre les portes als sentits.

La seva obra respon a un procés de descontextualització que atorga nous sentits a la mirada ordinària. Les imatges creades, ja sigui a partir de les rugositats del tacte o a través de la llum, són una reflexió al voltant del llenguatge plàstic. A través de l'experimentació formal, servint-se de les mans i la matèria, partint de la realitat palpable, situa les imatges reconeixibles, perfectament definibles, en una situació de fragilitat constant. Siri representa un món en fuga, un món canviant. La mirada que interpreta pot fer mudar qualsevol realitat aparentment indiscutible. En paraules de Sergio Villalobos-Ruminott, aquesta realitat es defineix com «una relació indeterminada entre lo que la imatge muestra y su promesa

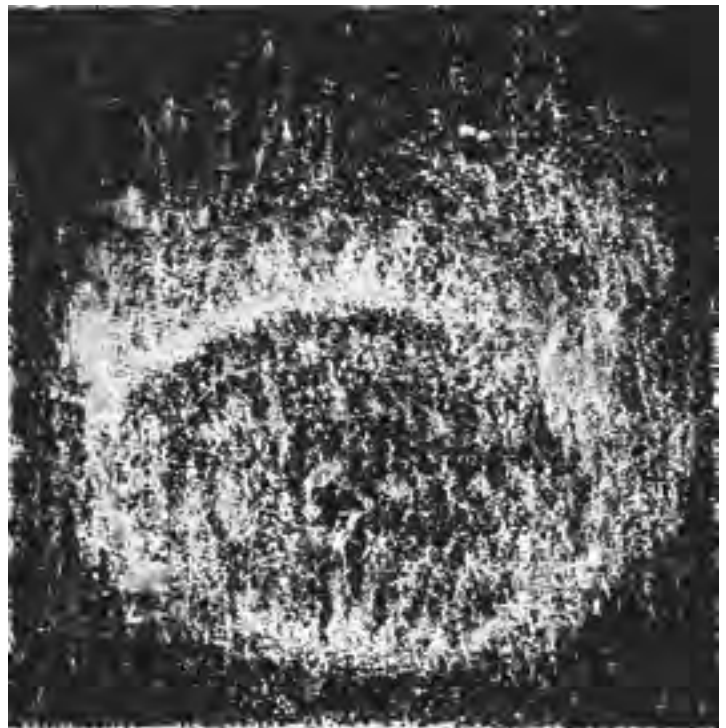
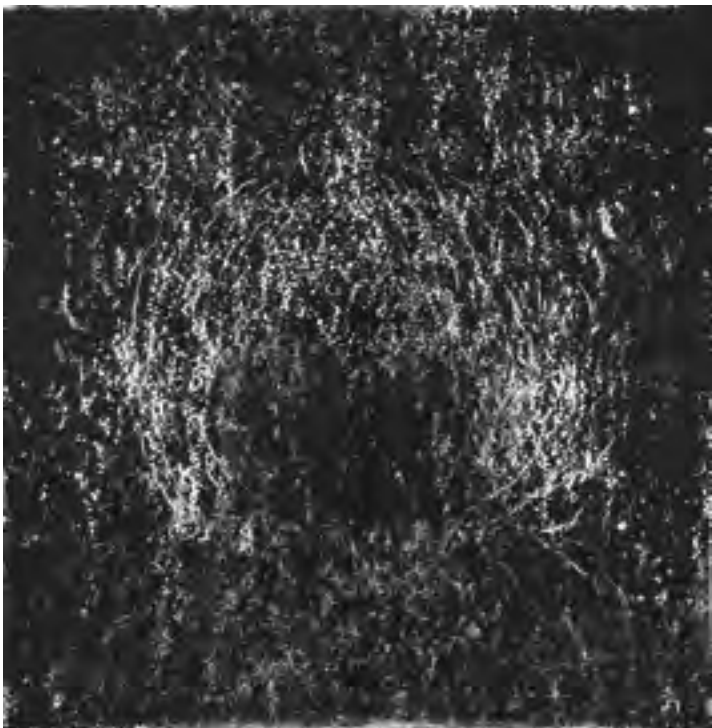
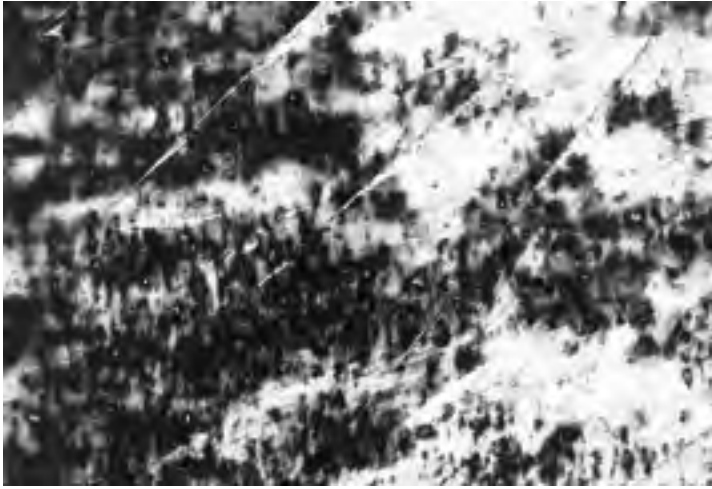
de sentido [...]». En última instancia, se trataría de suspender el sentido que la imagen intenta atestiguar, representar, probar, mostrando así que más allá de su promesa, la imagen misma ya siempre está habitada por una indeterminación, un desgarró, un temblor que desajusta la pretensión de una relación directa y transparente entre significado y referente. En tal caso, la mancha [...] no facilita un acceso a la escena visual, sino una fuga desde ella».

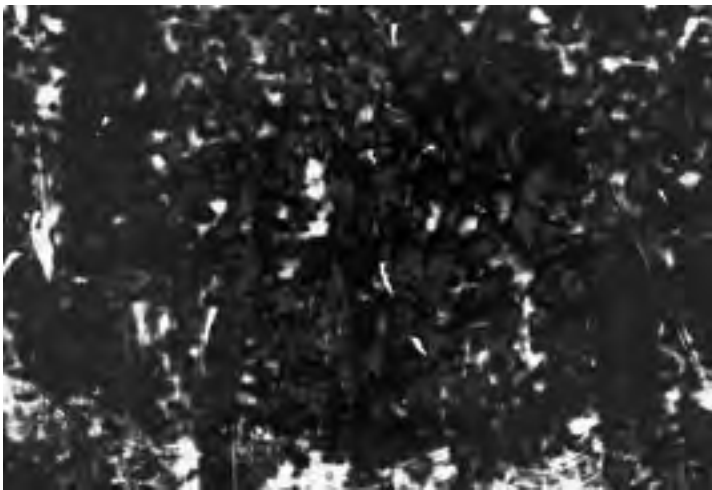
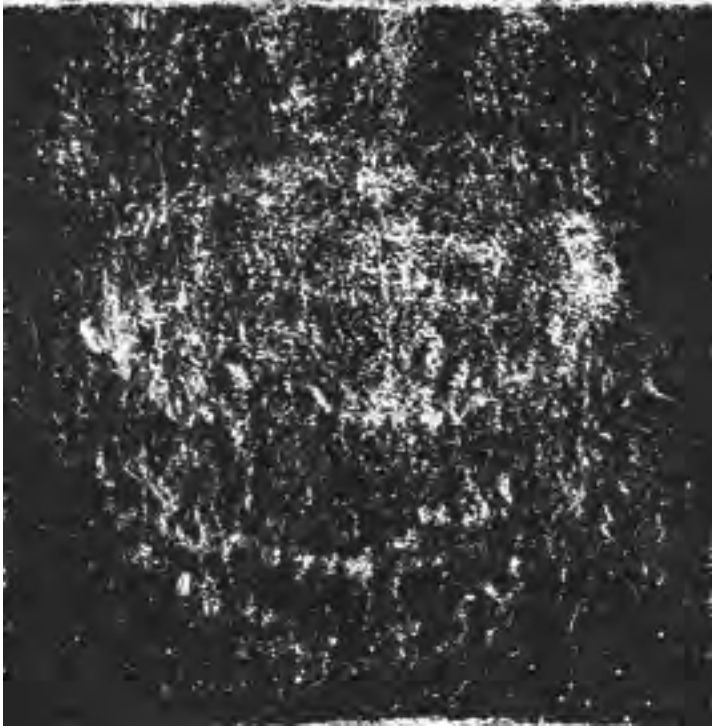
El món el fa la mirada i la mirada és sempre canviant. Vivim en un món en fuga, un món fràgil, incomplet, inabastable... L'obra d'Andreu Siri és una manera d'aproximar-s'hi, d'entendre'l millor, d'enfocar la mirada al desconegut, d'apamar la realitat amb mans de carbó. Ens mostra, en definitiva, el tacte d'un món creador de mons.

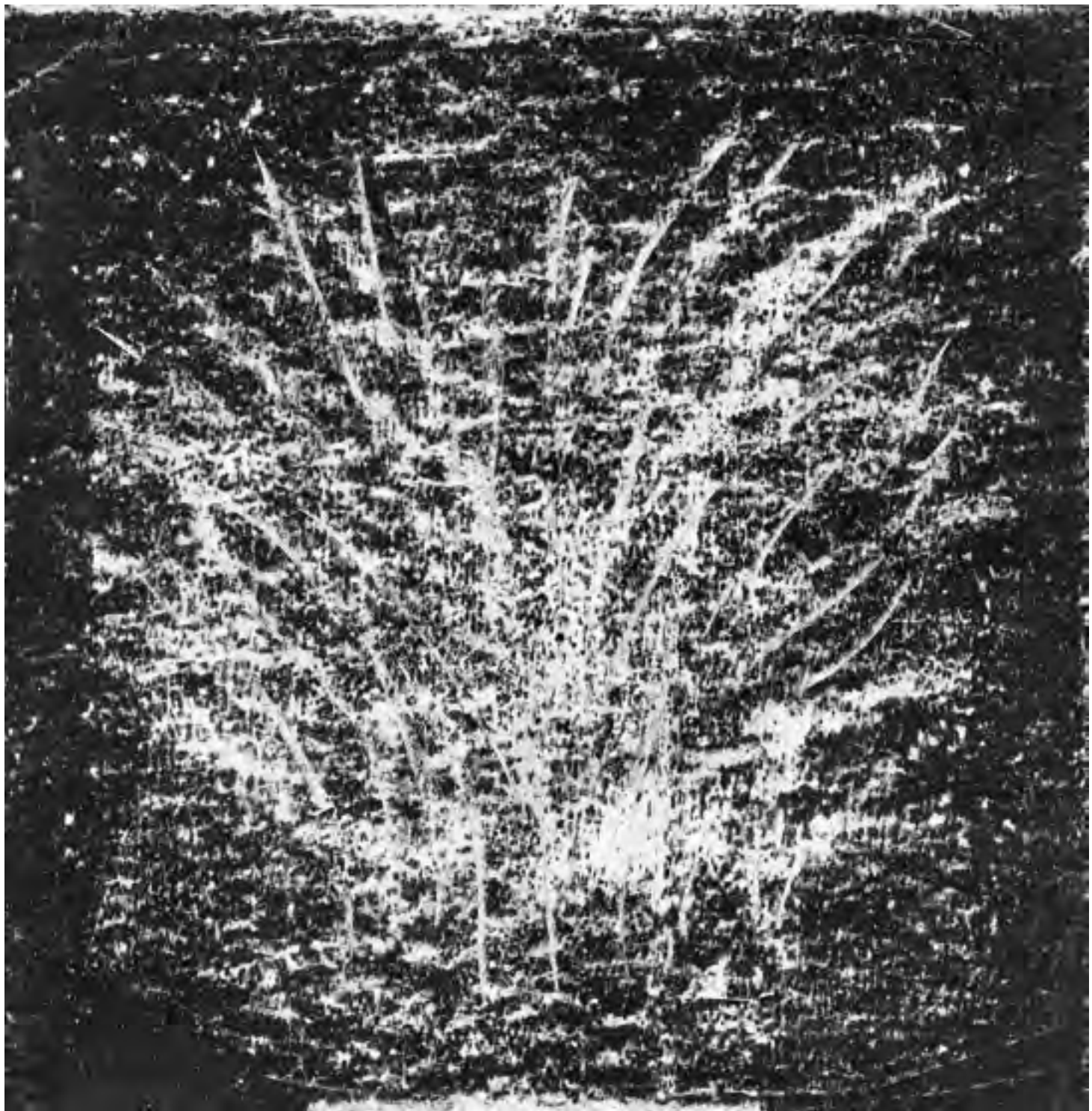
Bernat Puigdollers
Historiador i crític d'art

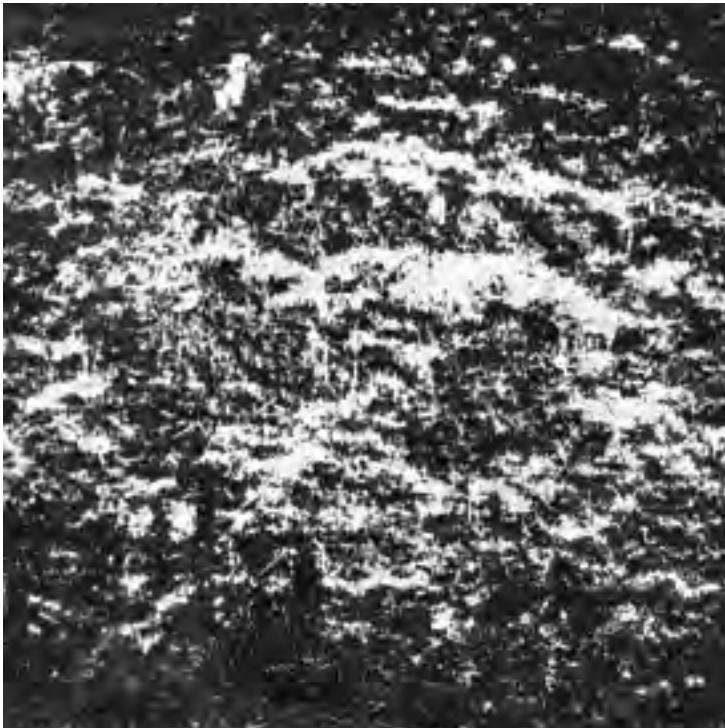
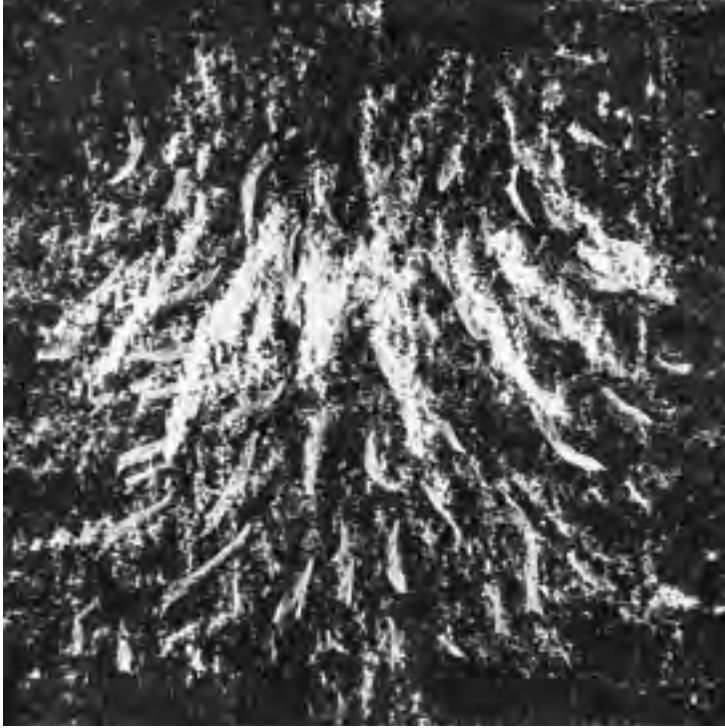

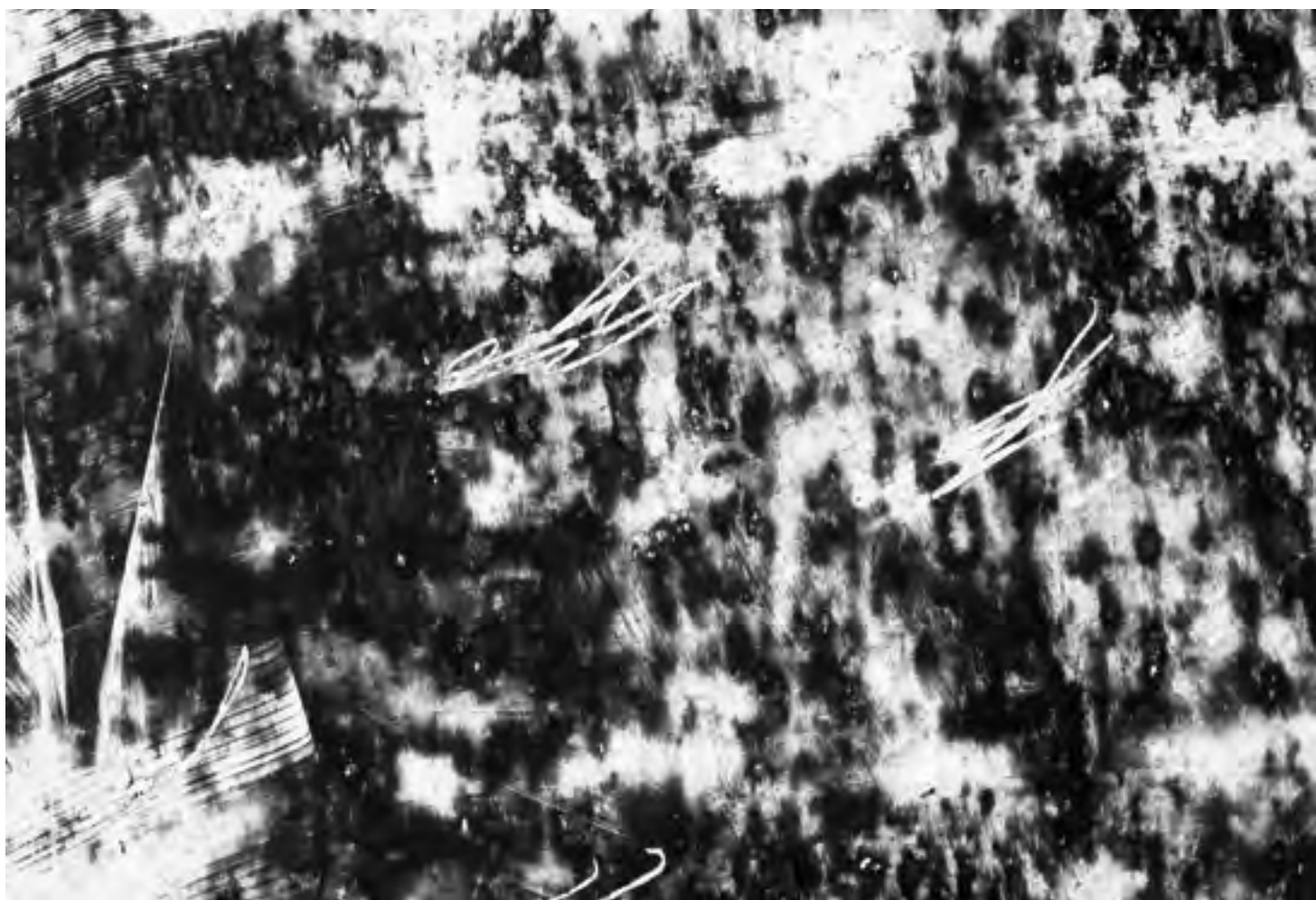
01. Phasmas

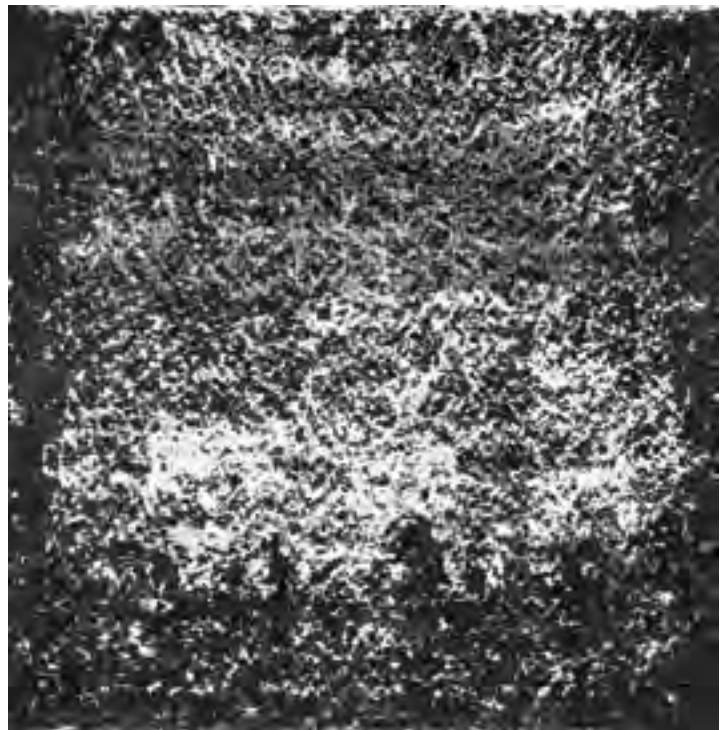
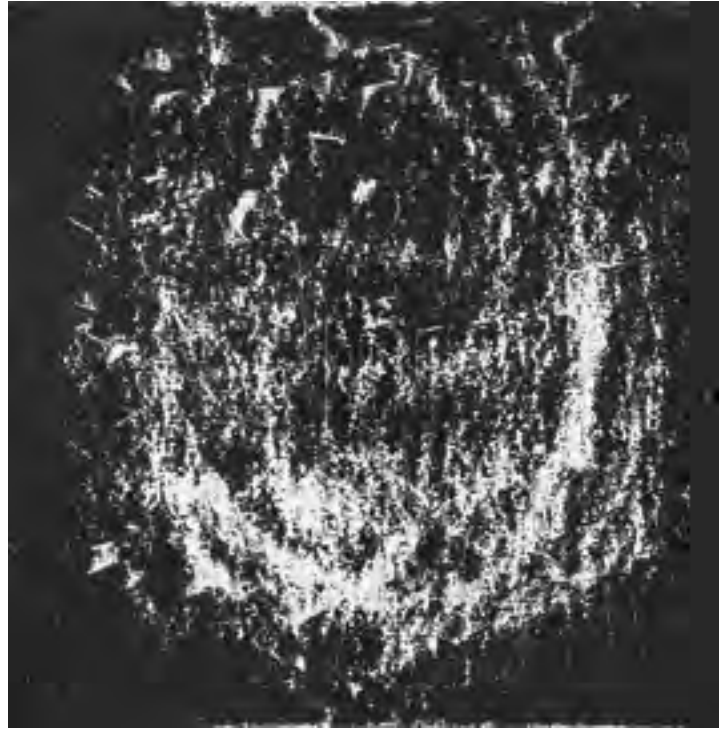
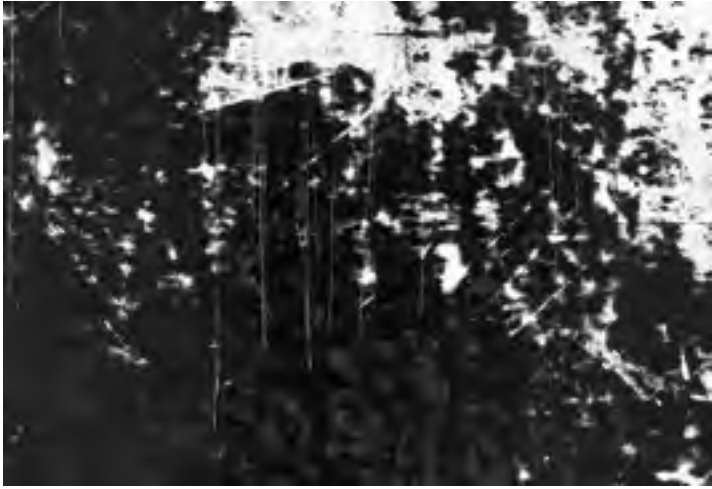

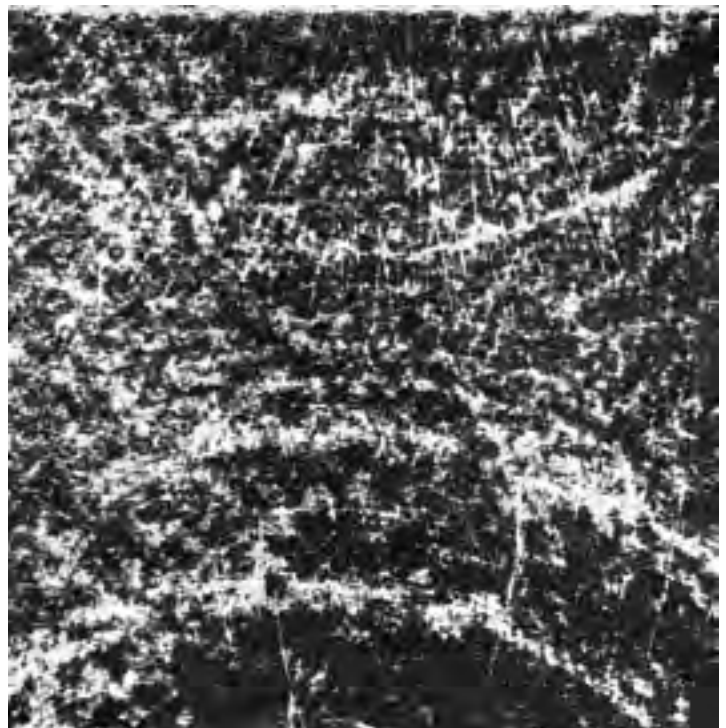
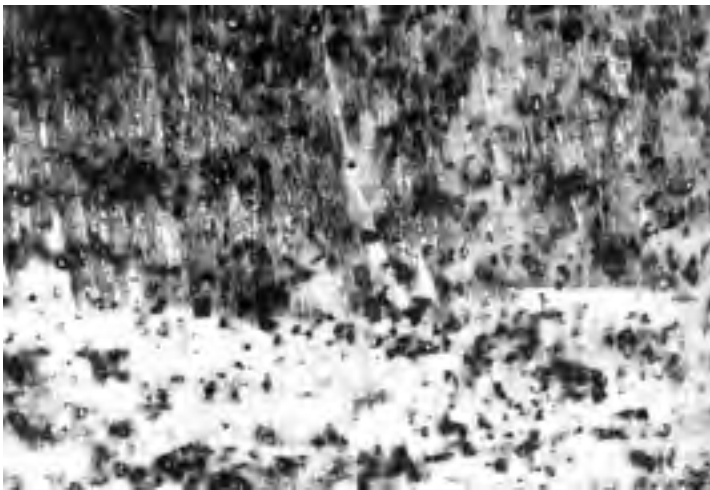
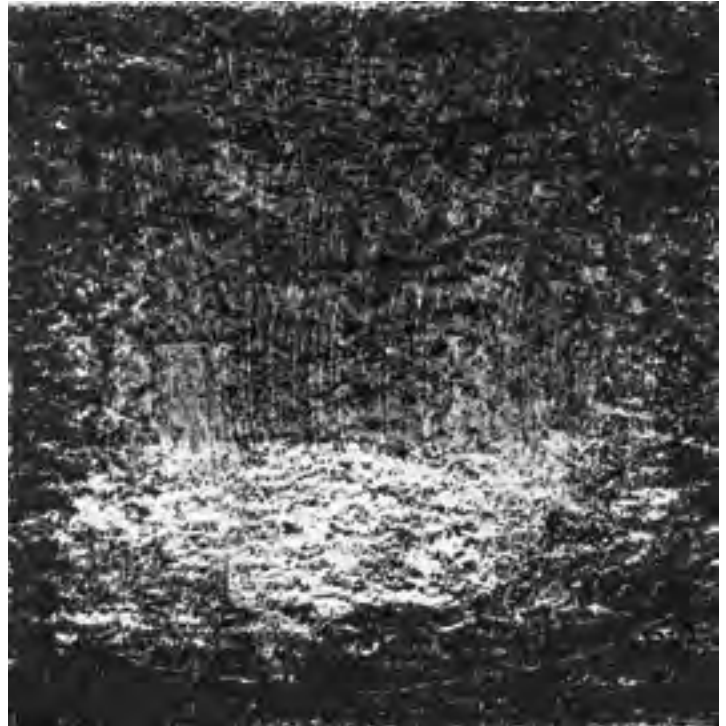
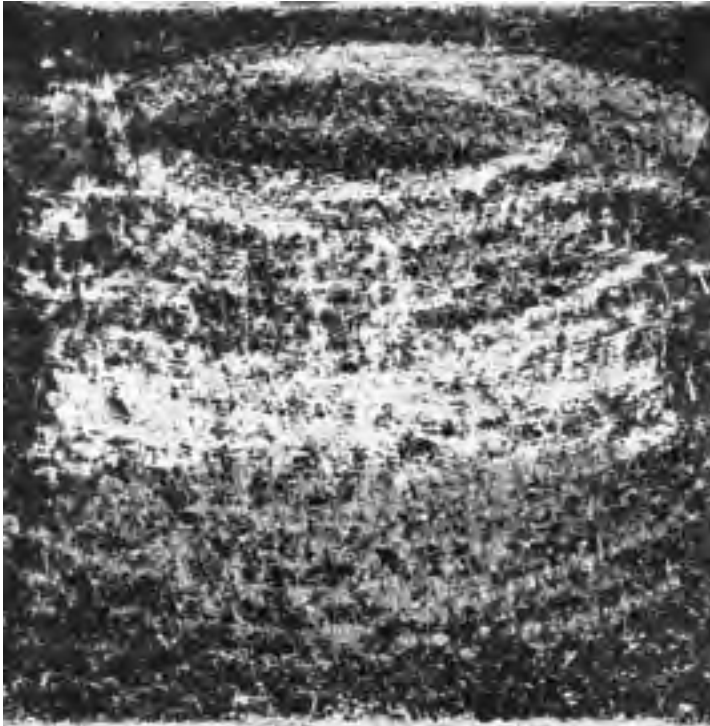

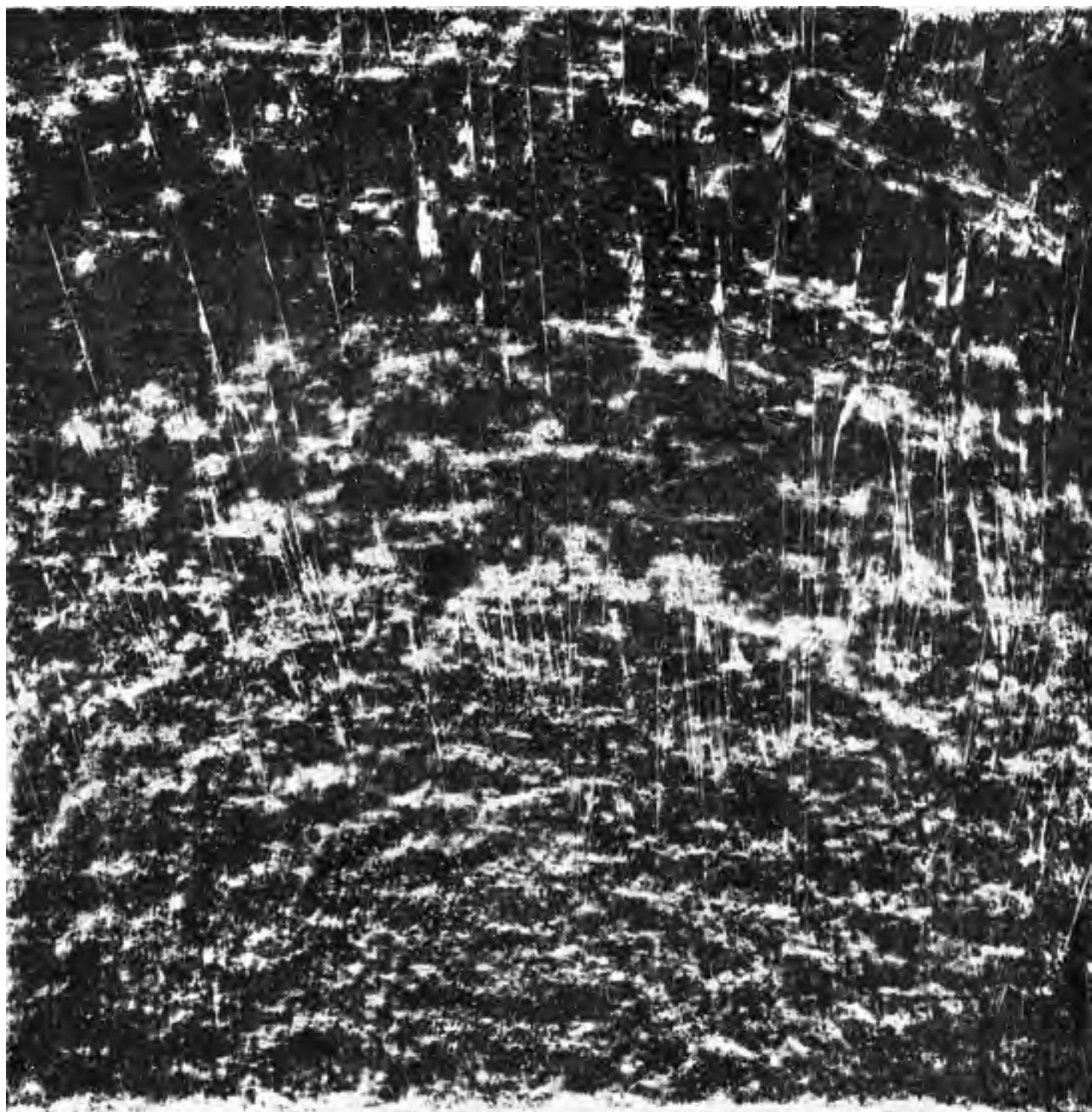

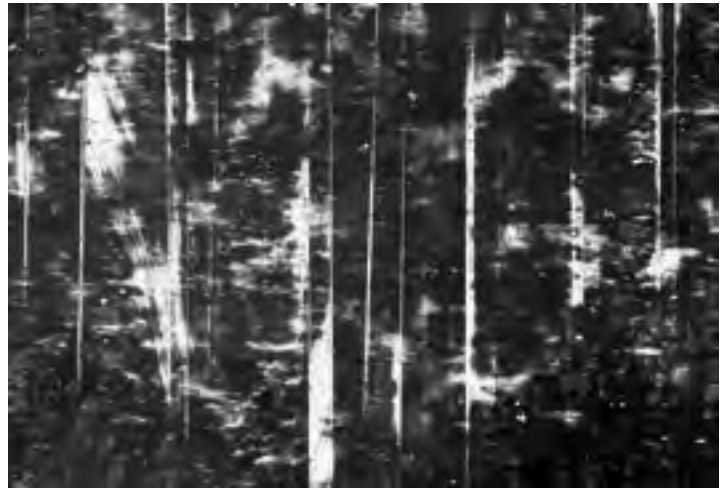

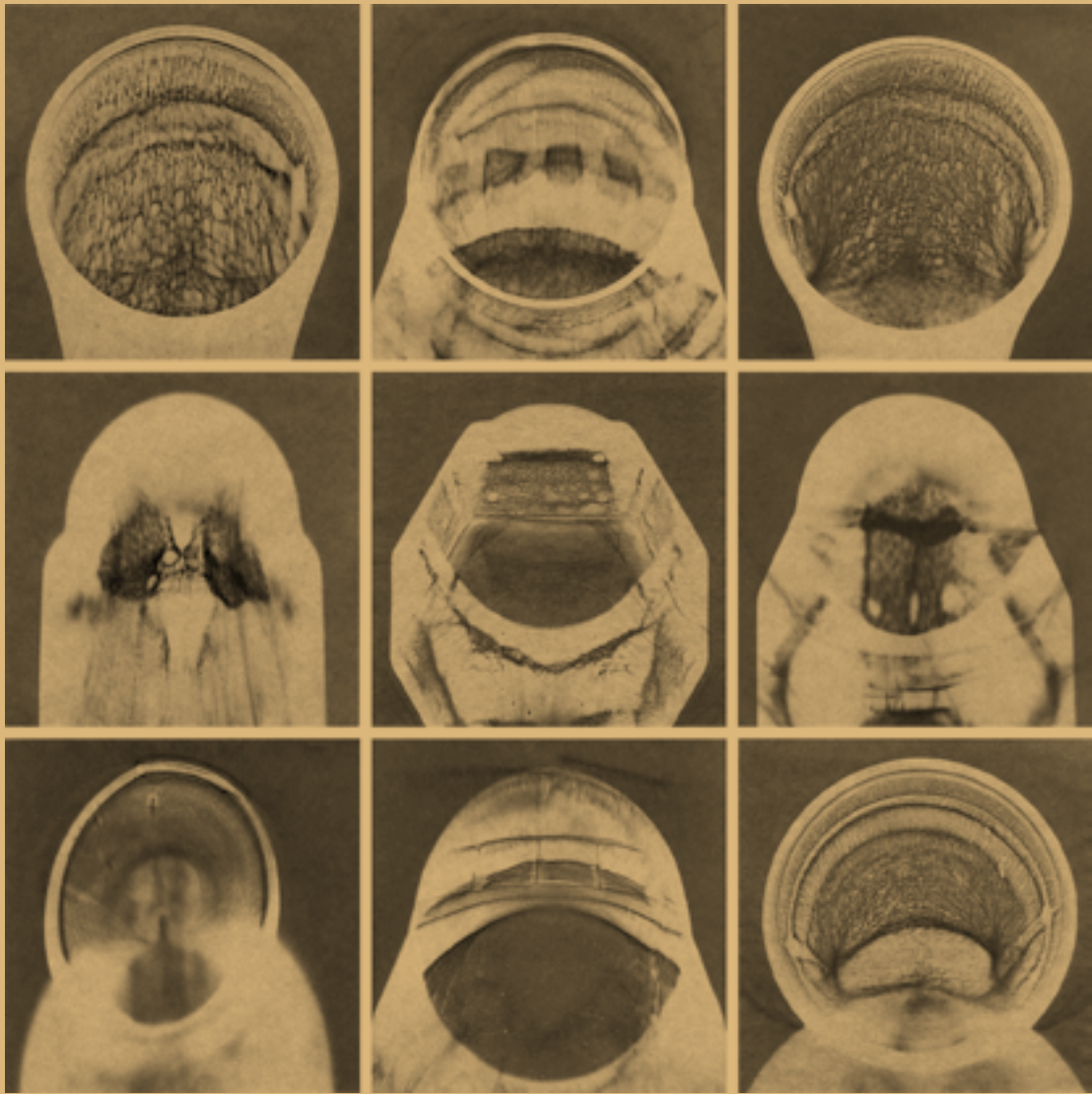

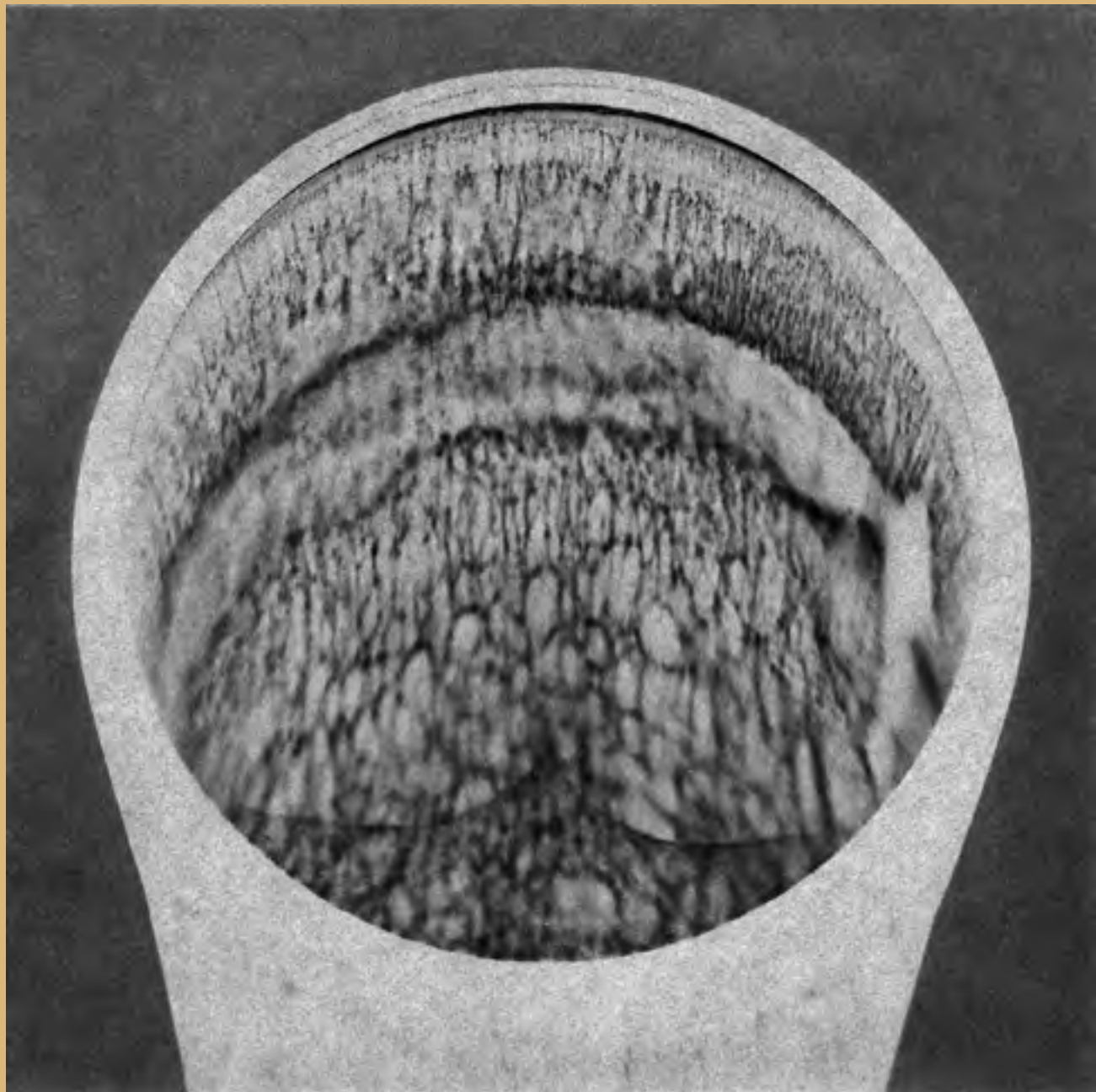

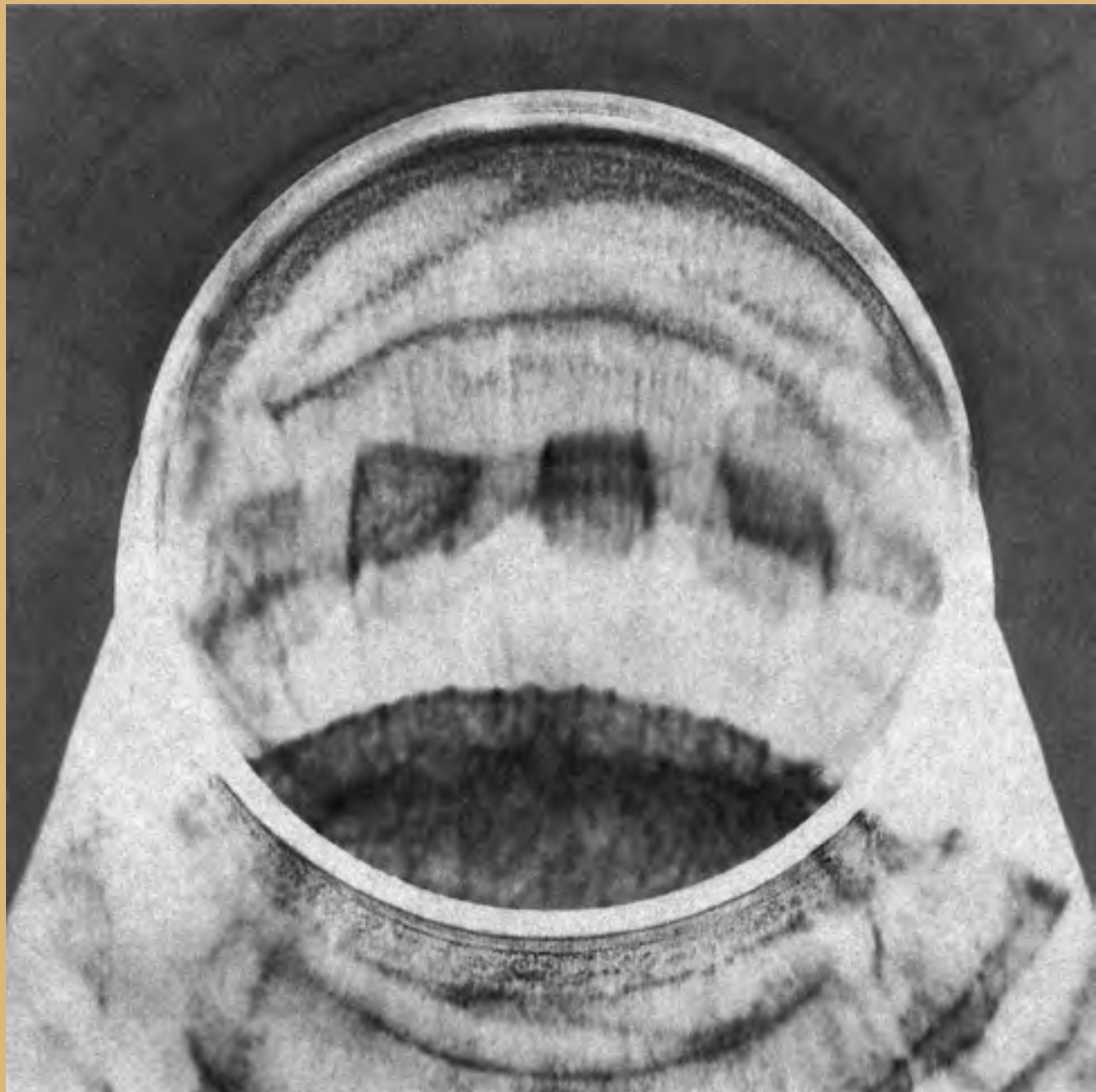

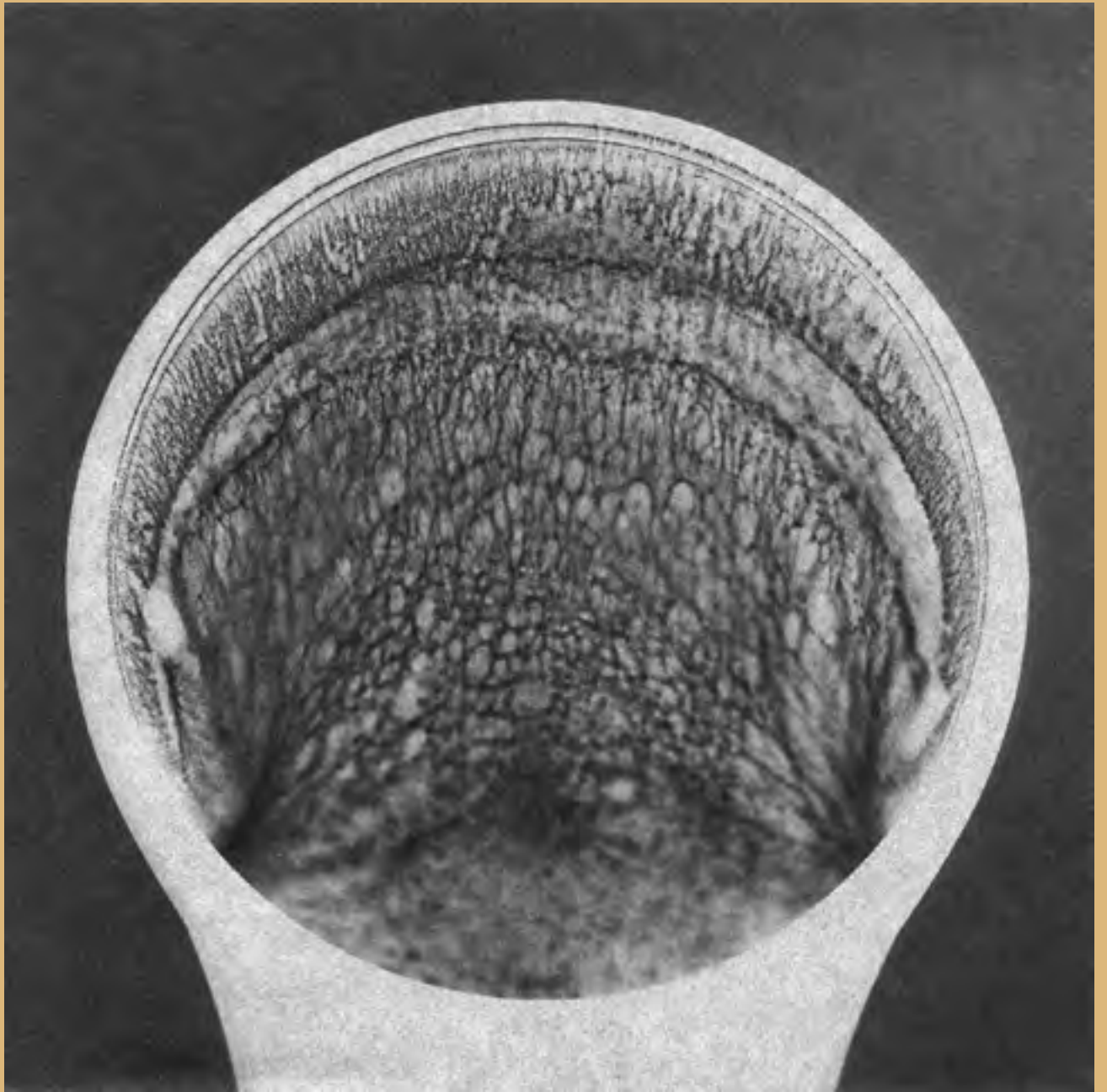

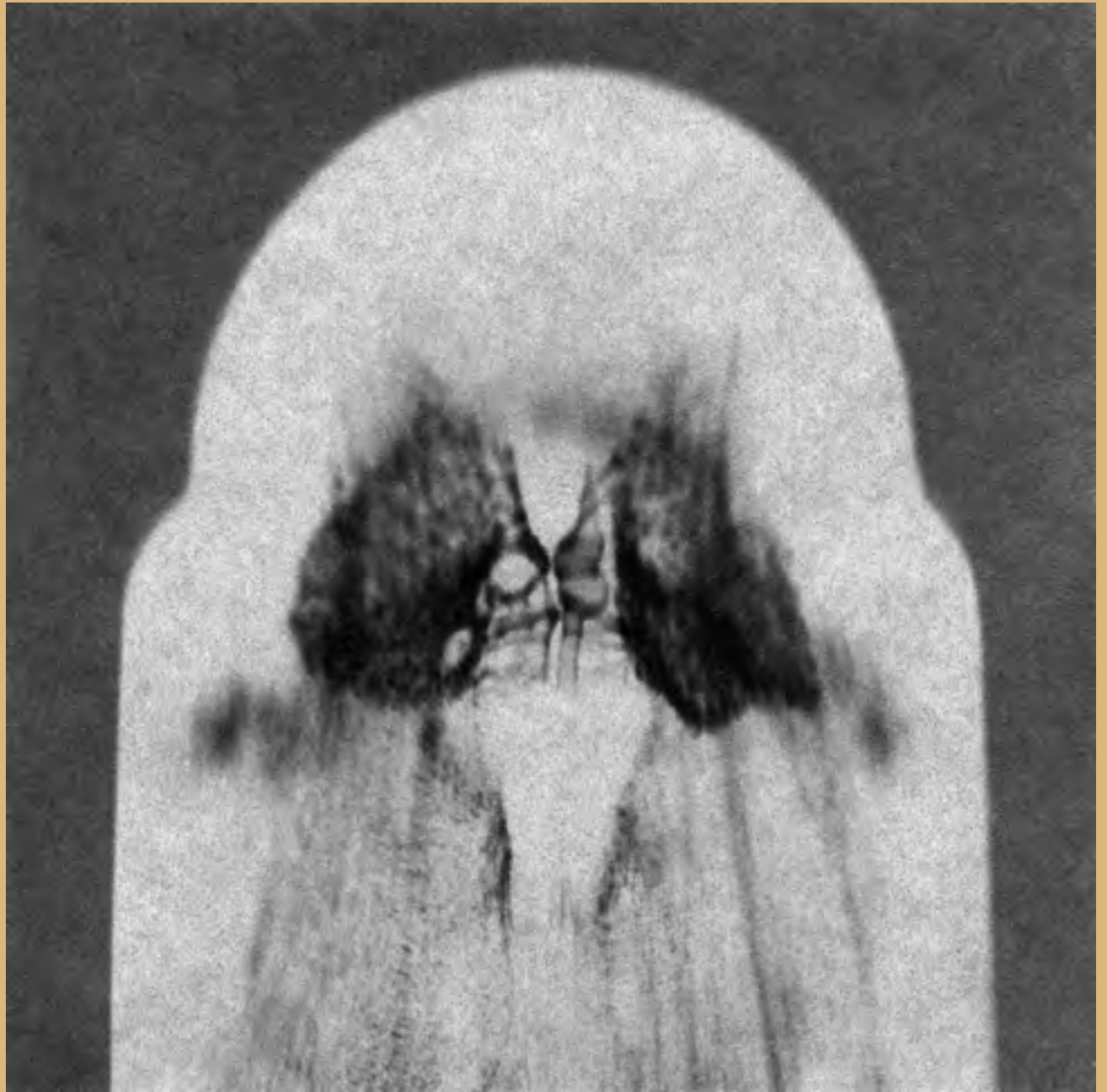

02. Cianotípies

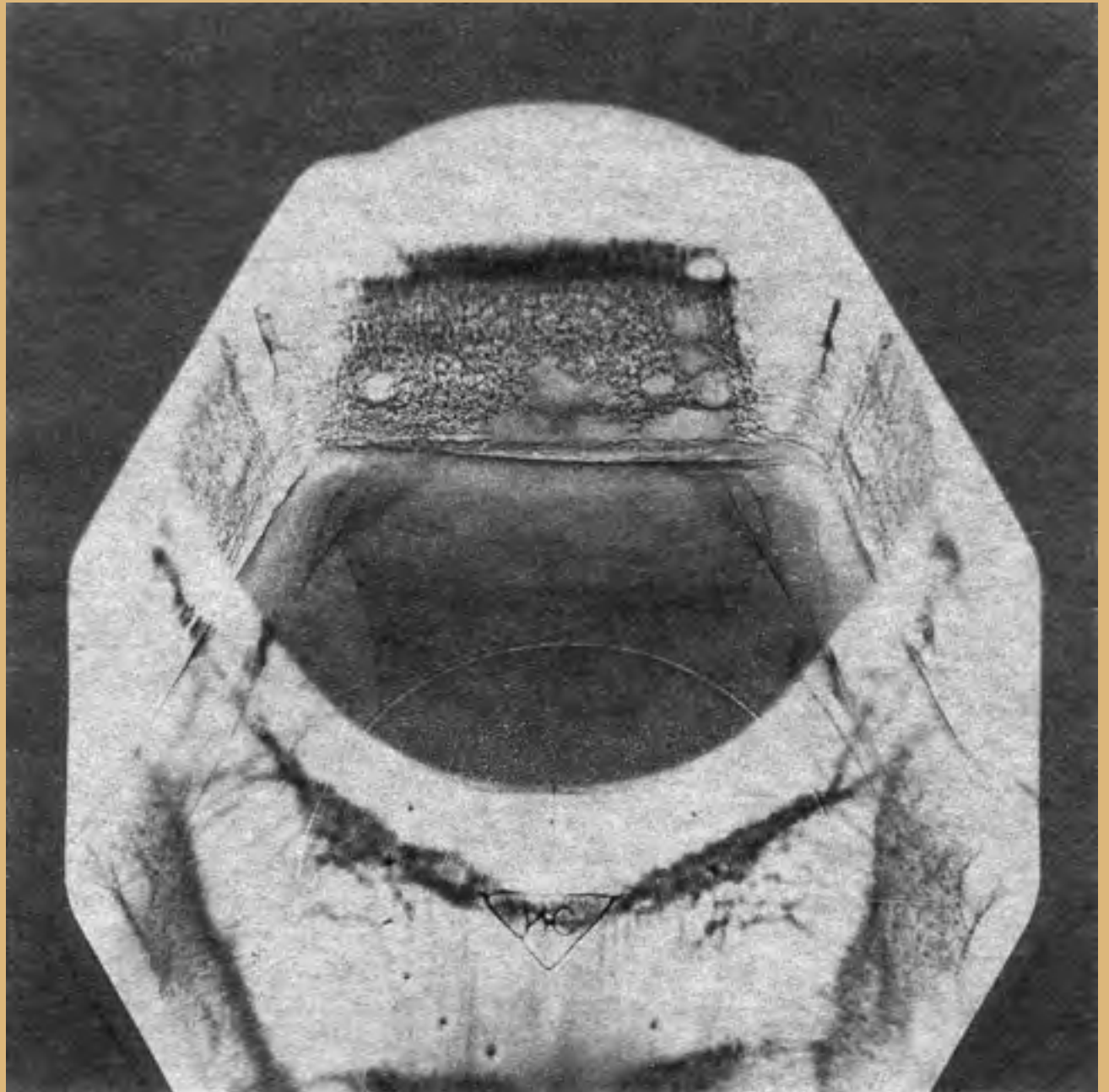

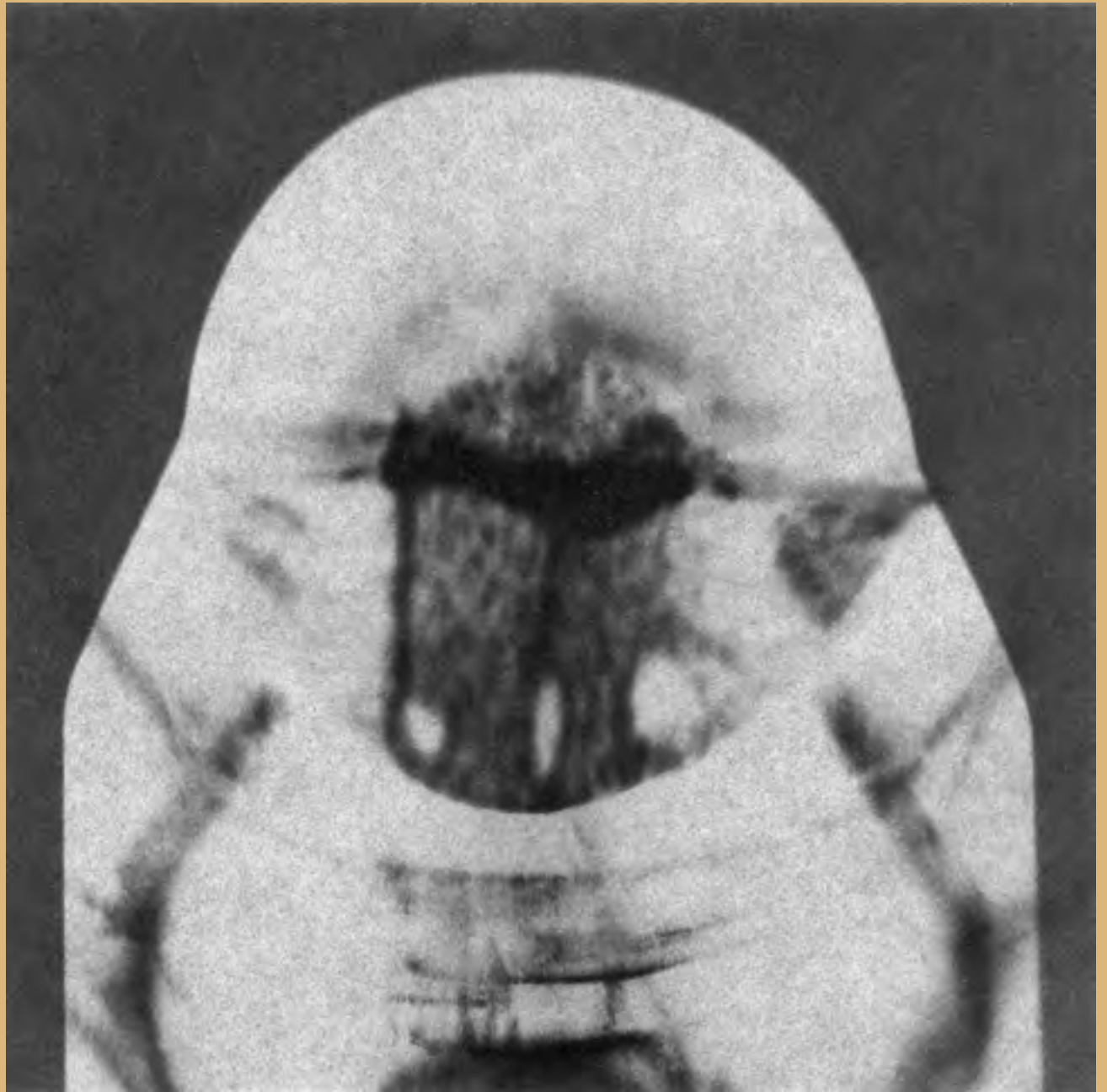

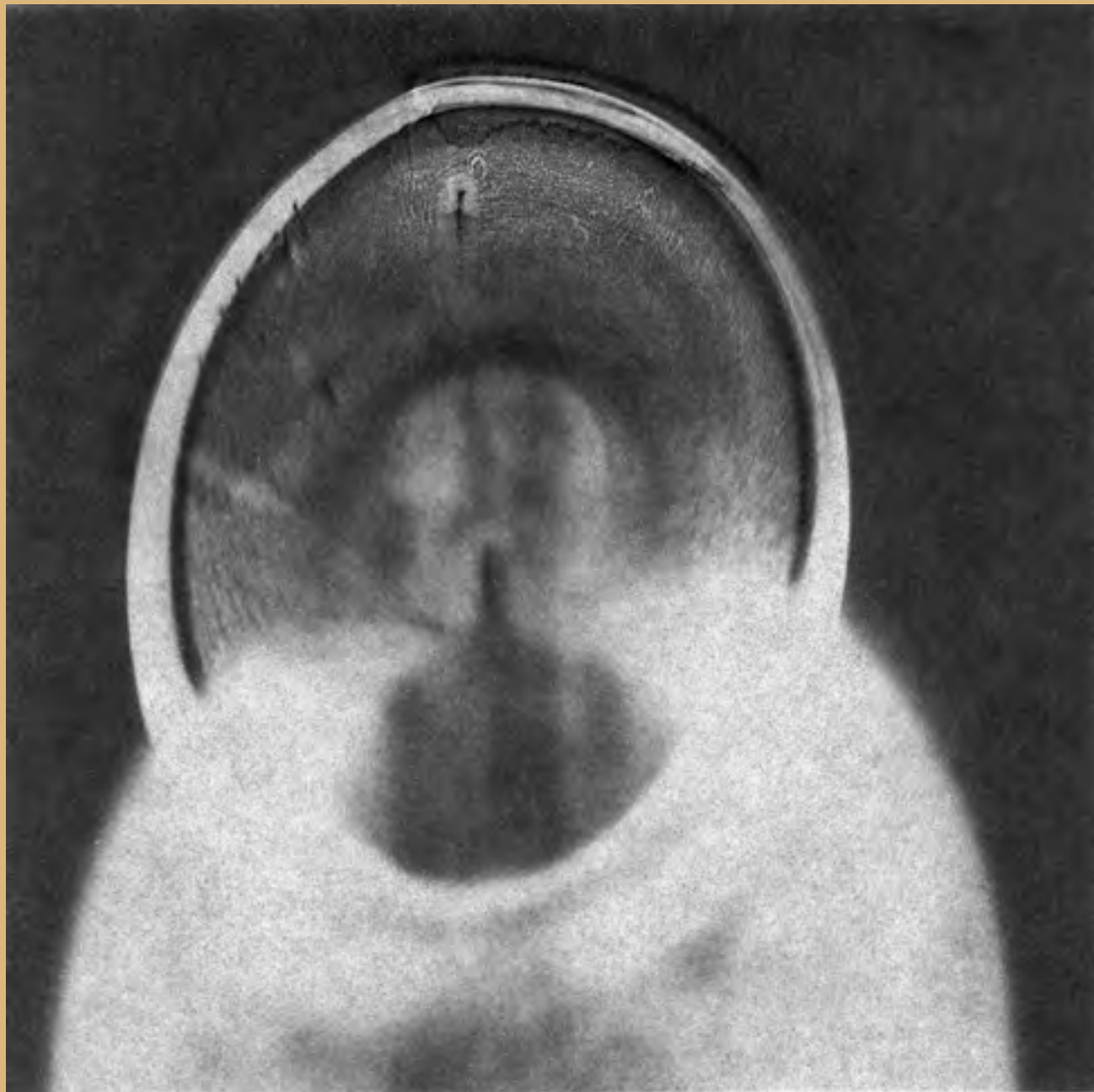

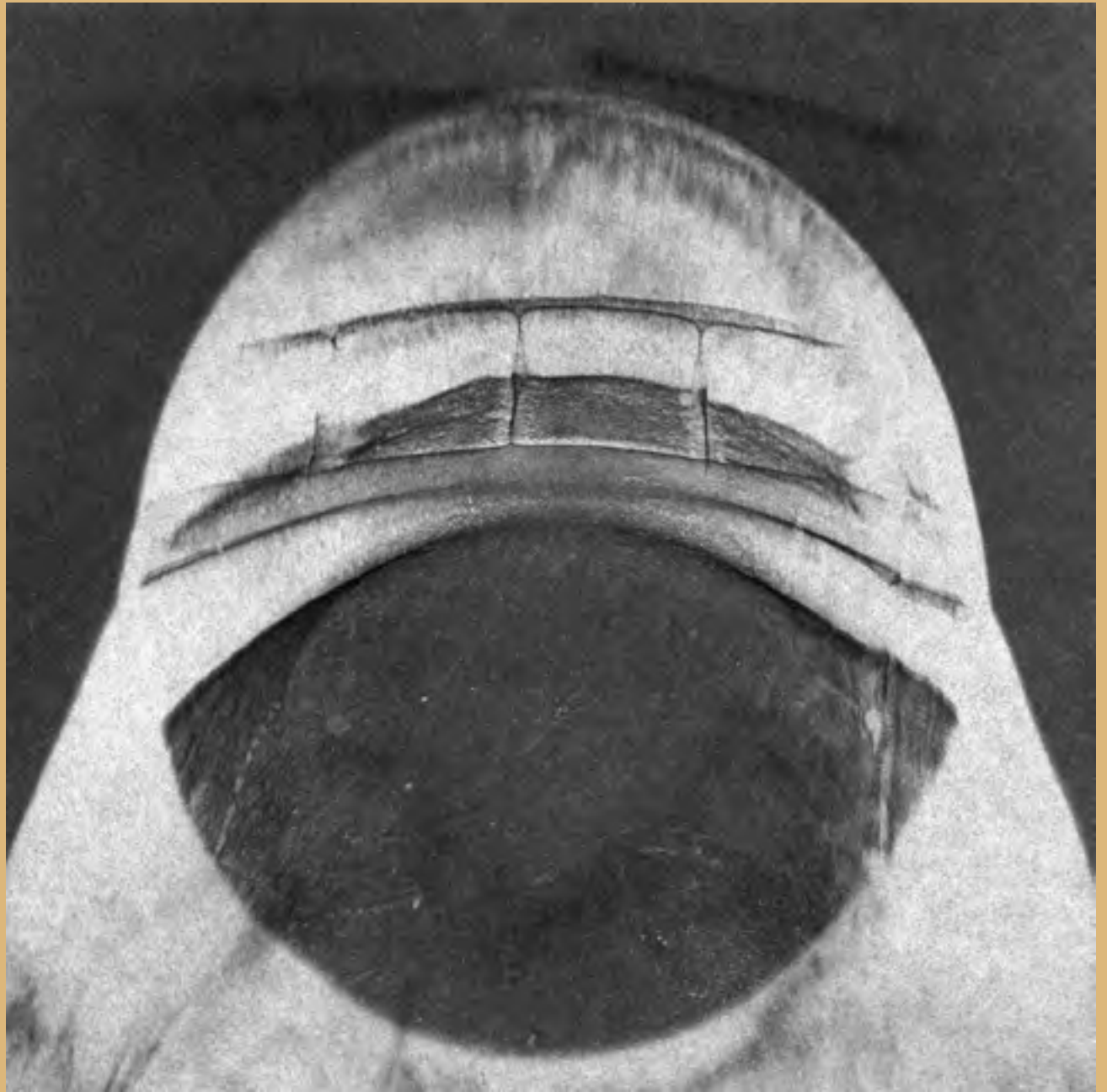

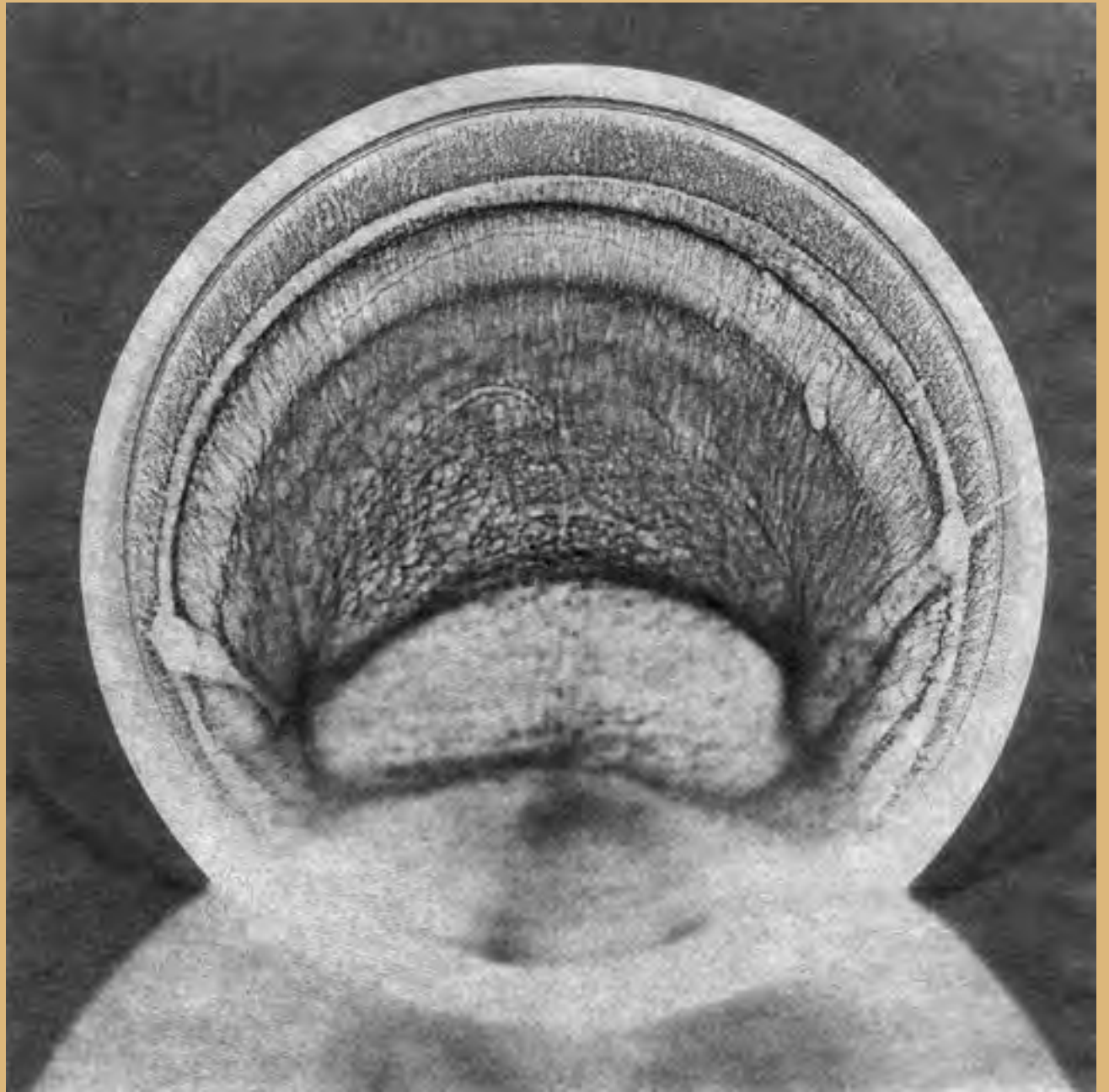

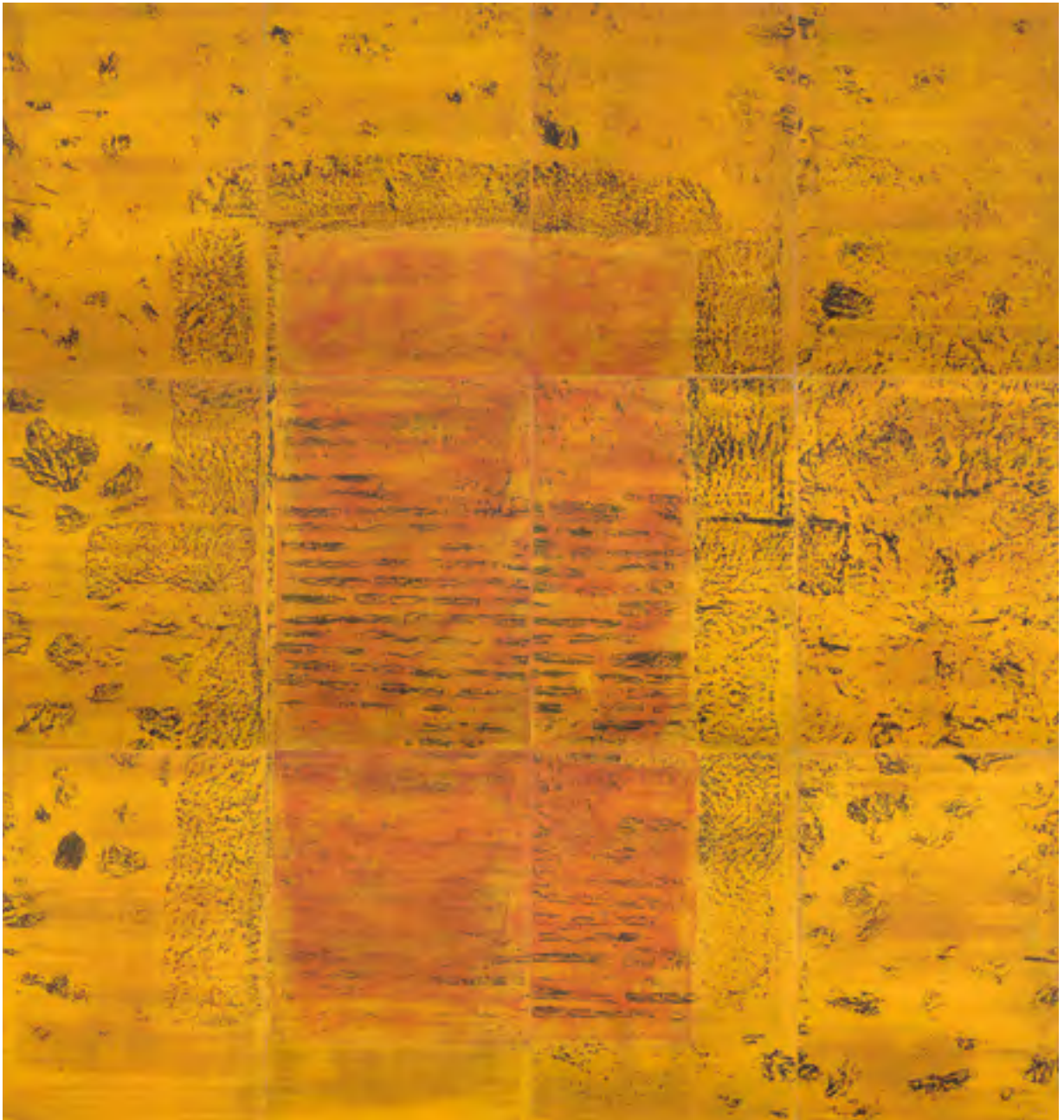

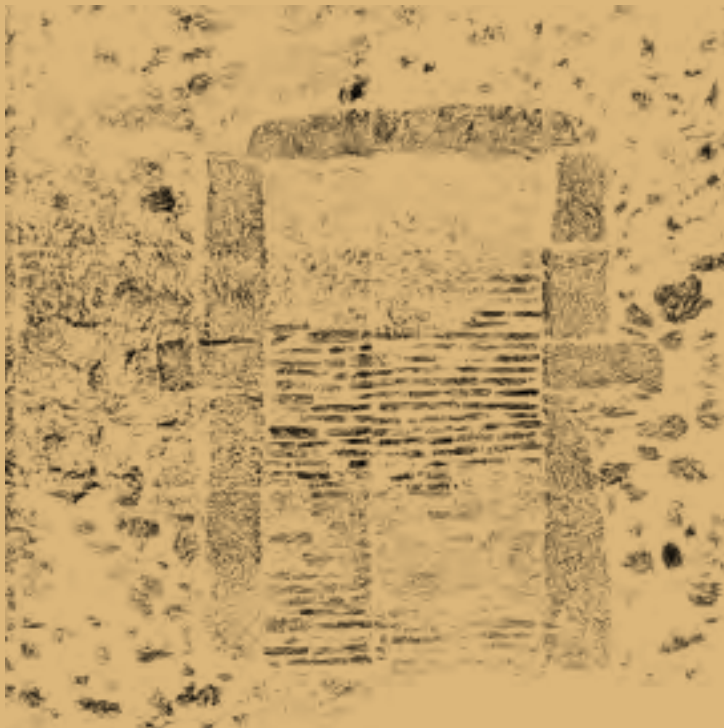

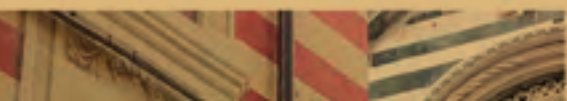
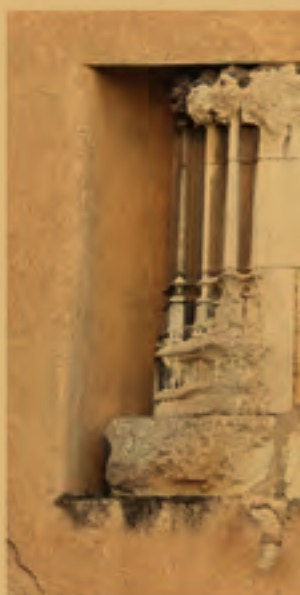

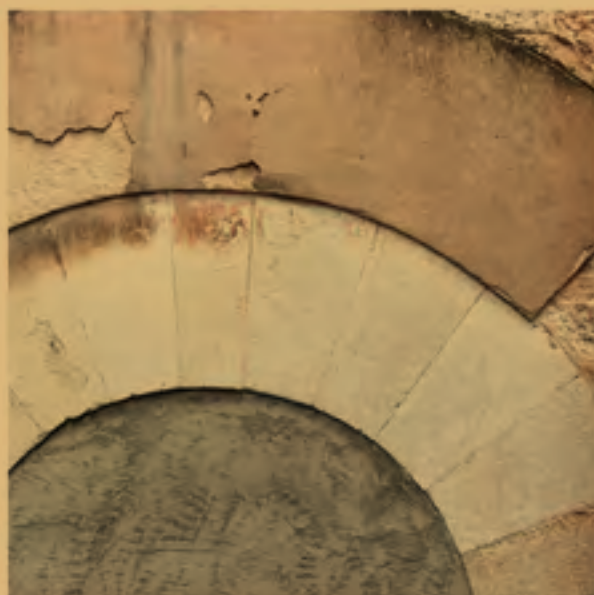

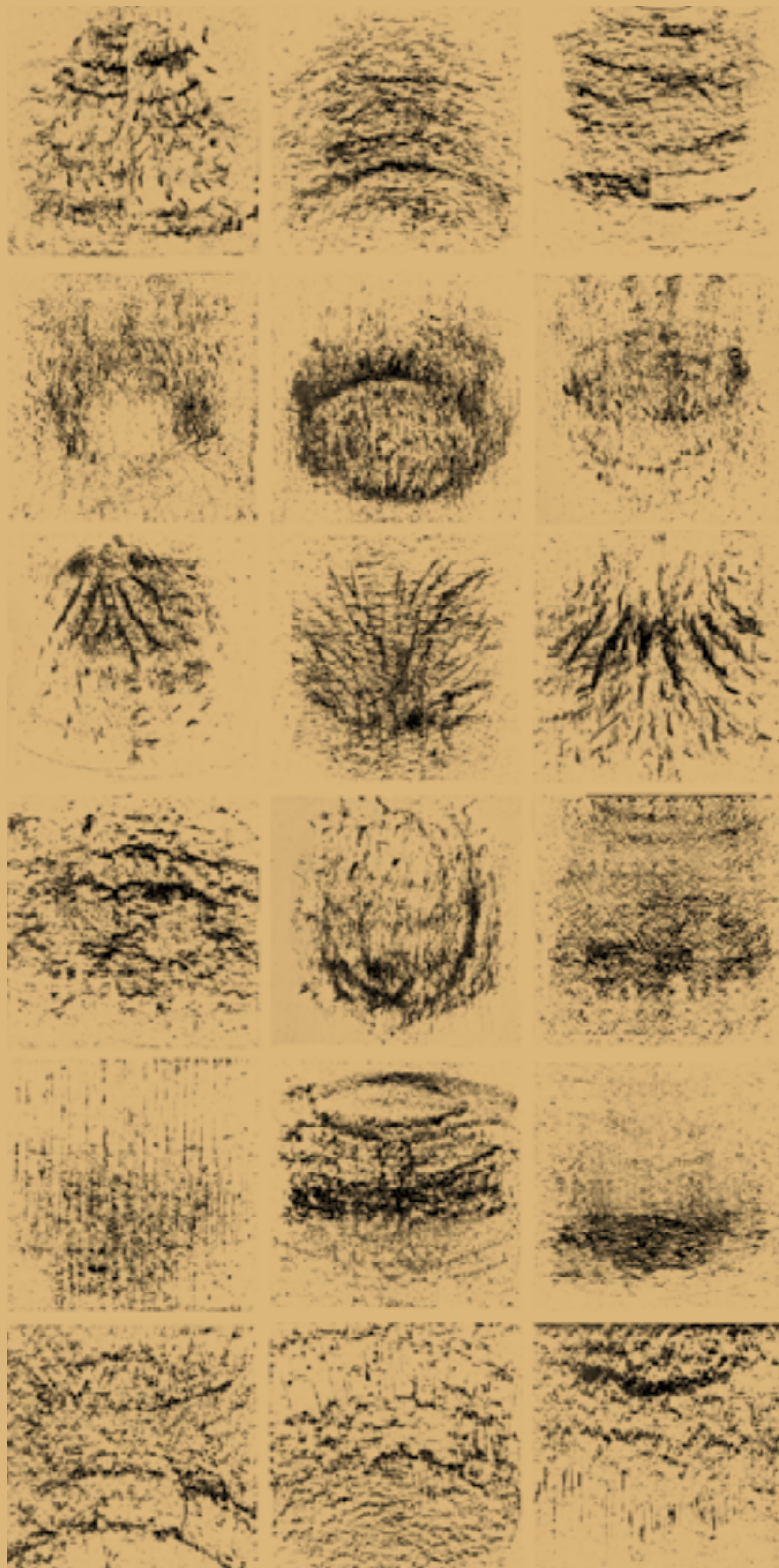
03. Mur groc amb porta vermella

04. Estudi sobre esgrafiats invertits

06. Estudi sobre cianotípies

Andres Siri

Biografia

Andres Siri va néixer a Buenos Aires l'any 1974. Després d'obtenir la llicenciatura en arquitectura per la Universitat de Buenos Aires (1992-2000), es va traslladar a Girona l'any 2002 i des de llavors treballa paral·lelament com a arquitecte i artista. Entre els anys 2003 i 2004 va fer el Màster en crítica i comunicació de l'art a la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona.

Amb el desenvolupament de cada nou projecte artístic, investiga, experimenta i aprofundeix en diferents continguts relacionant diverses disciplines. Són territoris que es mouen entre l'art, l'arquitectura, la fotografia i l'arqueologia. Aquests límits es desdibuixen amb l'únic propòsit de construir una història que trobi la seva pròpia veu narrativa.

El projecte de recerca i creació realitzat a Roma (beca europea The Spur) sobre els murs d'un aqüeducte a l'extraradi de la ciutat tenen, en certa mesura, una ressonància similar amb el treball desenvolupat al barri de

les Pedreres i el castell de Montjuïc de Girona (beca Kreas, 2021 i 2023).

La seva obra sovint explora i indaga en la relació amb el paisatge, les fronteres físiques i els seus marges, conceptes materialitzats en la instal·lació presentada al Festival Art & Garres l'any 2021. Altres aspectes recurrents amb els quals treballa són la immigració i la relació del temps i la memòria.

Ha format part de projectes vinculats a la docència, com «La muntanya voladora» (Associació Cultural La Volta, 2022), «Art i arquitectura per a la mainada» (Centre Cívic Barri Vell - Mercadal, Girona 2014-2015) i com a docent de l'últim curs de disseny a la Universitat de Buenos Aires (Càtedra Solsona, de 1999 a 2001 i 2005).

Web: www.andresiri.com

IG: andresiri_

19

Exposicions Viatgeres
de la Diputació de Girona

Edició:

Oficina de Difusió de la Diputació de Girona, 2023

Coordinació del programa Exposicions Viatgeres:

Josep Ros Nicolau

Fotografies del catàleg:

Rafel Bosch / Andres Siri

Disseny gràfic:

Matèria edicions

Impressió:

Impremta Aubert

Dipòsit legal:

GI 1004-2023

Diputació de Girona